

NOVINE SLOVENSKE KRAJINE

Vsaka, tudi najmanjša molitev, prinaša korist, tudi najmanjša žrtev v blagor poganjskih duš ni zaman, vsak dinar, darovan za misijone, rodi stoteren in tisočeren sad.

na posamezni naslov
30 Din, na skupni 24 Din,
za inozemstvo 72 Din,
z Marlijnim L. 100 Din,
za Ameriko 3 dolare

Štev. položnice | 1-806

Uredništvo v Lendavi
Uprava v Črensovcih

Izhajajo vsak četrtek za sledečo nedeljo

Kristus Kralj

Velika množica ljudstva se je zbrala pred hišo velikega duhovnika Ramatha. Bili so nemirni in nezadovoljni in na ves glas so vpili: „Daj nam kralja, ki ne bo dopustil, da bi nas pogazili drugi narodi, ki bo pravično razsojal in šel z nami in pred nami v boj.“ Samuel, veliki duhovnik, se je zatopil v molitev in vprašal Gospoda za svet. Čez nekoliko časa pride iz hiše in izjavi zbranemu ljudstvu: „Savel bo vaš kralj.“

Na mah so se razkropili, da poiščejo Sava. In res so ga našli v neki hiši, kjer se je skrival. Privredli so ga pred ljudi. Saj so tudi imeli kaj videti. Bil je za glavo višji nego kdorkoli izmed ljudstva. Nato jim pravi Samuel: „Glejte, tega vam je Gospod dal za kralja. Večji je kakor kdorkoli izmed vas.“ In ves narod je zajelo veselo in radostno vpljtie in ploskanju ni bilo ne konca ne kraja.

Tak nemirni judovski narod je podoba današnjega človeštva. Duševno nezadovoljstvo in materialna suhoča so naglani krščanske narode, da so zaklicali vrhovnemu duhovniku v Rimu: „Daj nam kralja, ki nas bo branil pred sovražniki naših duš, kralja, ki bo tej žalostni zemlji vrnil mir in bo ustavljal vojno vseh proti vsem in prinesel zaželjeno srečo; kralja, ki ne bo vladal z ognjem in mečem ampak z ljubeznijo in pravico.“ In sv. oče Pij XI. je odgovoril iz vaticanske palače: „Jezus Kristus bo vaš kralj. V nikomer drugem ni rešitve kakor le edino v Njem.“ On je pokazal, kje moramo iskati pravega kralja svetu in vsem svojim dušam.

Sodobno človeštvo je Kristusa zaprlo v hladen tabernakelj, naj tukaj kraljuje. Njegov evangelij ima vrednost samo v cerkvi in zakristiji, dočim življenje izven cerkve, naj bo to javno ali zasebno, se je razvijalo brez Kristusa, da premnogokrat proti Kristusu.

Le pojdite po ulicah in trgih današnjih mest z odprtimi očmi in dobro pregledite javno in zasebno življenje ter si odkrito odgovorite, kdo zapoveduje na tem svetu. Pest močnejšega Denar in ne poštenost sta si porazdelila kraljestvo na zemlji, a Kristus je stisnjen v hladen tabernakelj naših, mnogokrat siromašnih cerkva. Zato ni čudo, če je toliko zla na svetu, da se sliši od vseh strani jok in obup, da človeštvo drvi iz slabega v zlo in drvelo bo v zlo, dokler se zopet ne vrne k duhu evangelija, dokler mišljenje človeštva zopet ne bo prežeto z nauki in načeli Kristuzovimi. Dokler ne bodo priznavali in poslušali nebeško kraljevsko oblast, z eno besedo, dokler ne bo zavladal svetu Kristus Kralj, ne bo pravice, miru in sreče.

Ni to navaden kralj, ki vlada deset do dvajset let in po njegovim smrti je konec njegovega kraljevanja. Ne! Kristus je začel kraljevati šele po smrti in njegovemu kraljestvu ne bo konca. Njegov prestol je križ. Njegova krona trnje, škrlatni plašč Mu je kri, rane in potplutbe od udarcev. In vendar je On kralj, veliki kralj. V svoji največji sramoti in smrti zapoveduje s križa soncu, da je potemnelo, nebu, da se je zastrilo s temo in zemlji, da se je stresla.

Blago in mило je Njegovo kraljevanje. On ne izdeluje tankov, ne zliva topov in kuje pušk. On je Kralj, ki vodi duše z zemlje v nebeško kraljestvo, a prevozna sredstva mu niso tovarni avtomobili in železnice, ampak vera, upanje in ljubezen. Dočim drugi kralji pretijo s kaznimi in smrtjo za vsako nepokornost, Kristus Kralj pa mило zove: „Pridite k meni vsi, ki se trudite in ste obteženi, jaz vas bom

Družba sv. Rafaela

za varstvo izseljencev Slov. Krajine naznanja:

Tisti, ki so izročili marke, da se jim v Mariboru zmenijo, peneze dobijo po pošti domo. Marke so se zmenile po 14 din i 30 par. Dva človeka, eden iz lendavskoga, eden iz sobočkoga sreza sta vozila marke v Maribor po vlaki, mela delo dva celiva dneva i stroškov mela skupno oba 273 din in 50 par. Te penez se odračuna od zmenjenih mark v vednakoji meri. Naj se odračunajo vsem, ki so dobili peneze od sto dinarov 3 din 50 par za stroške. Če bi prišli v Črensovece menjavati, stroškov ne bi bilo. Če bi je pa nosili v Maribor, bi vno go več potrošili. Rafaelova družba je vse brezplačno opravila. Tisti ne plačajo nikše potnine, šterim marke neso znamenjene.

Vrnjene so i ne so se zmenle marke sledečim:

1. Mencigar Marija i Jožef, Pertoča št. 73. RM 204 v srebi. Penez čuvajte, po priliki že pride do zmenjave. Te marke je odneso Čontola Franc iz Pertoče.

2. Kovač Marija, Grad št. 138. RM 25 srebro. Naj se čuva. Izročeno g. Jerič Mihaeli v Kuzmi.

3. Rogan Karol, Dolič št. 47. Drobija za 3 RM. Izročeno g. Jerič Mihaeli v Kuzmi.

4. Baligač Franc, Filovci št. 143. RM 27.50 drobiž se ne da zmeniti, srebro čuvaj. Pridi po nje ali pooblasti Kermana.

5. Kerman Franc, Filovci št. 3. Ne se je zmenilo 2.33 RM, ovo se je, najmre 5.35 RM. Pridi po nje.

6. Zver Marija, Odranci št. 26., ves drobiž zavrnjen, najmre 5.70 RM. Pridi po njega.

7. Mencigar Jožefa, Pertoča, št. 14. Nezmenjeno 10 RM, Zmenjeno pa 94.50 RM. Nezmenjene marke izročene Čontola Franci iz Pertoče.

Vsi, ki mate srebro, dobro je čuvajte, ar pride ešče do zmenjave, čuvajte pa tudi papir i drobiž, mogoče pride čas, da kaj dobite za njega.

Večina mark pozno prinešenih, pa se je zmenila. Marke so se zmenile sledečim:

Smodiš Viktorija, Pertoča št. 105. Zmenjeno 100 RM za 1430 din.

Vogrlnčič Jožef, Ropoča št. 45. Zmenjeno 100 RM za 1430 din.

Mencigar Jožefa, Ropoča št. 67. Zmenjeno 100 RM za 1430 din.

Mencigar Jožefa, Pertoča št. 14. Zmenjeno 94.50 RM za 1351.25 din.

Skupno 5641.25 din. Potni stroški znašajo 197.50 din. Izplača se 5.443 75 din.

Te penez je poslan preč. g. Varga Štefan, župnik k Sv. Jeleni, tu ga zdignite.

Schaffer Karel, Kuzma. RM 10 zmenjeno za 143 din.

Zrim Terezija, Kuzma št. 20. RM 10 zmenjeno za 143 din.

Škallč Štefan, Kuzma št. 23. RM 20 zmenjene za 286 din.

okrepil. Moj jarem je sladki in moje breme je lahko“. Še več. Podaniki Kristusovega kraljestva niso rob ali sluga, ampak prijatelji in bratje istega Kralja in božji otroci.

Seveda, mnogi ljudje ne priznajo Kristusa za kralja. Rajši se klanjajo kipu svojih grešnih strasti. „Nočemo Jezusa, ampak Baraba!“ Naj jim bo!

Že res, da morejo ljudje tajiti Kristusa Kralja, morejo zavrci njegove zakone in se odmakniti Njegovemu kraljestvu: svobodni so. Toda zaveldajmo se, da Kristus ni samo postavljen za Kralja, ampak tudi za sodnika

Vrečič Mihael, Dolič št. 76. RM 20. Zmenjene za 286 din.

Klemen Marija, Matjaševci št. 25. RM 10. Zmenjeno za 143 din.

Zrlm Evgen, Kuzma št. 20. RM 10. Zmenjene za 143 din.

Bunderla Ana, Kuzma št. 22. RM 3 47. Zmenjene za 49 50 din. — Skupno 1193.50 din. Potnina znaša 41.75 din. Za izplačati 1151.75 din.

Te penez zdignite pri g. Jerič Mihaeli, duhovnik v Kuzmi.

Kerman Franc, Filovci štev. 3. Zmenjeno 3.53 RM za 50 25 din, poština znaša 1.75 din. Za izplačati je 48.50 din. Nezmenjeno 2.33 RM. Naj sam pride po te nezmenjene marke i penez.

Mencigar Frančiška, D. Slaveči št. 48. Zmenjeno 5 RM za 71.50 din. Potnina znaša 2.50 din, za izplačati 69 din.

Te peneze je po pošti dobila po čeki Hranilnica in posojilnica v Črensovcih, šteroj je marke izročila i od nje prevzela Rafaelova družba.

Pripomba. Potne liste iščite pri Sv. Jeleni i v Kuzmi, gde ste je izročili.

Politične vesti

Anglaško letalsko ministerstvo je objavilo podatke o delovanju angleških letalskih sil v Nemčiji in navaja 700 napadov na industrijska in prometna središča, ki so bili večkrat bombardirani. Iz tega poročila je razvidno, da je bil Hamburg bombardiran 36 krat in Bremen 32 krat, ti napadi so napravili precejšnjo škodo v pristaniščih. Berlin je bil bombardiran 15 krat, Wilhelshaffen 20 krat, Frankfurt ob Meini 12 krat in Essen 16 krat. Posebno so bila bombardirana važna industrijska središča v Porurju, Hammu je bilo namenjenih 65 napadov. Vsled teh napadov je bila nemška letalska proizvodnja precej oslabiljena. Vsi ti napadi imajo pred vsem nalogo, da ovirajo prevoze na morju in pa na suhem. Vsled tega imajo vlaki v Nemčiji velike zamude, ker ne morejo voziti po določenih progah, ampak so prisiljeni voziti po velikih ovinkih. Istotako so prisiljeni rabiti za promet prekope.

Italijani zalušajo Grčijo. Italijanski poslanik v Atenah je sporočil vsem italijanskim državljanom, naj takoj zapustijo Grčijo.

Italijani napadli angleško vojno brodogje. Med italijansko podmornico „Tito“ in angleško podmornico „Jersey“ je prišlo do hudega spopada s topovskimi streli in strojnica mi. Posledica je bila, da se je angleška ladja, ki je imela 2000 ton, potopila. Pol milijona otrok je že zapustilo London. Angleško prestolnico je že dosedaj zapustilo pol milijona otrok. V glavnem so to šoloobvezni otroci, kajti mlajši otroci so že bili odpravljeni prej.

živim in mrtvim. In to je tisto, kar ni mogoče zavreči in čemur se ni mogoče odmakniti, da Kristus ne bi bil tudi takim Kralj in sodnik, ki ga za časa življenja ne priznajo. Ob času smrti ga bodo morali priznati.

Drži. Kadar bodo vsi narodi izbrali in proglasili Kristusa za svojega Kralja in bo njegovo kraljevanje prevevalo vse državne zakone in pouk po vseh šolah, sploh se njegovo kraljevanje izražalo v vsem javnem in zasebnem življenju, takrat, — in samo takrat — se bo zasvitela temu svetu boljša doba, doba blagostanja, sreče in resničnega miru.

Pridite v Črensovece po srebrenne peneze, štere ste „Putniki“ 12. okt. izročili tu, kajtl nemška carlnarnica je javila, da jih ne sprime. Pridite sledeči:

Kolar Rudolf, Črensovci št. 163. RM 2.—
Lipič Jožef, Beltinci „ 151. „ 23.—
Berden Štefan, Filovci „ 34. „ 7.50
Prša Janez, Trnje „ 36. „ 17.50
Nedelko Veronika, Odranci 265. „ 16.—
Marič Ana, Odranci št. 269. „ 25.—
Kolenko Terez., D. Bistrica 34. „ 3.—
Slavic Jožef, Turnišče št. 133. „ 8.—
Sobočan Jožef, Gumilice 108. „ 4.50
Hozjan Jožef, M. Polana 66. „ 14.—
Vitez Marija, Nedelica št. 77. „ 38 50
Matajič Ivan, Gaberje „ 124. „ 11.—
Lazar Ana, Tropovci „ 52. „ 28.50
Sever Štefan, Šalamenci 35. „ 25.50
Forjan Matija, Gančani št. 81. „ 3 50
Tkalec Daniel, D. Bistrica 12. „ 3.—
Duh Martin, Gumilice št. 10. „ 3.—
Šlemer Avguštin, Bodonci 14. „ 7.50
Žitek Terezija, Rakičan št. 32. „ 2.—
Vegj Ana, Odranci „ 253. „ 3.75
Horvat Karel, Odranci „ 278. „ 3.75
Baligač Franc, Filovci „ 52. „ 5.50

Listke doblene prinesite s sebov. Srebro čuvajte dobro, ar to ma vrednost.

Klekl Jožef,
predsednik Rafaelove družbe
za Slov. Krajino

Italijani sami priznavajo težave vojskovanja v Afriki. Štiri mesece vojskovanja italijanskih čet v Afriki dokazuje, da obstojajo v Afriki fronte, ki povzročajo velike težave italijanskim četam, kakor: podnebje, prevoz živil in vojnega materiala. In pravijo, da so težave, ki jih povzroča morje, večje, kakor pa one, ki jih povzroča morje in puščava. Treba je upoštevati stotine in stotine km razdalje od vojaških središč in oporišč.

V Gibraltar so priplule angleške ladje. In sicer tri velike bojne ladje, ena križarka, devet rušilcev, dve podmornici in dve pomožni križarki.

Tisoč nemških letal nad Londonom. Prejšnji teden so nemška letala, okrog tisoč po številu, napadla London in pravijo, da je to dosedaj najhujši letalski napad na London. Veliko število najtežjih bomb je padlo na mnoge tovarne, prometne naprave in pristanišča. To naj bi bil odgovor angleškemu letalstvu, ki vedno dobro bombardira nemška mesta in vojaške naprave.

Osební vlaki v Romuniji ukinjeni. Železniška uprava v Romuniji je morala za 14 dni ukiniti 65 osebnih vlakov na glavnih romunskih progah. To pa zaradi tega, ker potrebujejo železnice za prevoz vojnega materiala, ki prihaja v Romunijo in za odvoz petroleja in živežnih zalog v Nemčijo.

Nemci so preteklo sredo nameravali napasti Anglijo. V noči od 15. na 16. oktober so bile nemške čete pripravljene ob francoski obali za prevoz v Anglijo. To noč je bil tudi doslej najhujši napad na Anglijo, oziroma na London. Toda angleški bombniki so srdito napadali pristanišča ob francoski obali, kjer so bile zbrane nemške čete. S tem so Nemce prisilili, da so načrt vpada morali opustiti.

Petrolejski vrelci gorijo. V Bajkoci je izbruhnil požar v treh petrolejskih romunskih vrelcih. Ogenj je bil sicer pogашen, a škode je bilo 4 milijone lejev.

Mussolini in italijanske matere. Ob priliki zadnjega potovanja po Benečiji je obiskal Mussolini tudi majhno vas Baore v provinciji Padova, ki ima v ljudskem oziru rekord. V tej vasi živi namreč 139 družin, z velikim številom otrok, namreč 1080. Tako odpade na vsako mater povprečno 7 otrok,

Nedela

po Risalaj dvajseta i štrta

Gda je prišo Jezuš z gore, so ga sprevajale velike vnožine. I glej, pristopo je gobavec, spadno pred njega i pravo: „Gospod, še ččeš, me moreš očistiti. Jezuš je stegno roko, se ga je dotekno i vello: „Ščem, bodi očičen.“ I taki je bio očičen od gob. I Jezuš njemi je naročo: „Glej, da nikomi ne poveš, nego idi, pokaži se duhovniki i prinesi dar, ki ga je zapovedao Mozež, njim v svedočenje.“

Gda je pa prišo v Kafarnaum, je pristopo k njemi stotnik i ga proso: „Gospod, moj sluga leži doma mrtvokotrigen i jako trpi.“ Jezuš njemi je pravo: „Pridem i ga ozdravim.“ Ali stotnik njemi je odgovoro: „Gospod, nesam vreden, da ideš pod mojo streho, nego pravi samo z rečjov i moj sluga bo ozdravljen. Ar tudi jaz, ki sem pod oblastjov i mam vojake pod sebov, velim tom: „Idi, pa ide“; i drugomi: „Pridi, i pride“; i svojemi slugi: „Včini to, i včini“. Gda je pa Jezuš to slišao, se je začüdo i pravo svojim sprevodnikom: „Zaistino, povem vam, toliko vere nesam najšo niti v Izraeli.“ Povem vam pa, da jih bo vno go prišlo od vzhoda i zahoda i bodo sedeli za stolom v Abrahamom i Ižakom i Jakobom v nebeskom kralstvu, sinovje kralstva pa bodo vrženi vö v kmico; tam bo joč i škripanje z zobmi.“ I stotniki je pravo Jezuš: „Idi kak si vervaio, se ti zgodil“ i sluga je ozdravo tisto vüro. (Mataj 8, 1—13.)

Sveti vučeniکی so od negda primerjali grehe gobavoj bolezni. Grehi so gobe naših düš.

Kak je gobova bolezni telo pokrivala, da ne melo več moči, ne zdravja, ne lepote, tak pokvarijo grehi našo düšo. Joj odvzemejo vso lepoto pred Bogom, vso moč i božo podobu.

Gobave bolezni na teli tü v naših krajih nega. Je pa teliko več na düši gobavih, toliko več je grešnikov med nami. Gobavega človeka je samo Jezuš mogeo ozdraviti i gä je tüdi očisto. Kdo pa naše düše more očistiti? Pravzaprav tüdi samo Bog i tisti, šterim je Jezuš očitno dao to oblast. To so spovedniki. Jezuš je ne ozdravo vseh gobavih v tistom kraju, ar so ga ne vsi prosili. Gobavoga človeka je pa zato očisto, ar je te svojo bolezni spoznal pa se je ne sramovao jo odkriti.

Ščeš, da te Jezuš očisti grehov? Gobavi človek te vči, da moraš najprle svojo bolezni spoznati. Spoznati moraš, da maš grehe na sebi i da si potreben pomoči.

To spoznanje je prvo i najpotrebnejše, če ščem biti očičeni na düši. Kakšen bi djaio: Ka bi bilo to težko, vej vsi znamo, da smo grešniki. Istinä je, da to vsi pravimo, pa vendar posamezni nešče vsikdar spoznati, da je on tüdi grešnik i potreben pomoči. Zgübleni sin, ki je od oče terjao doto pa odlišeo v tüjino, je že grešio, pa so morale priti na njega prle velike nesreče, da je spoznao, kak veliki grešnik je. — Tomi nesrečnomi sini so podobni mnogi grešniki. Leto i den živejo v grehi. Vsaki den delajo nove grehe, ne samo male nego velike. Vendar neščejo spoznati, da so veliki grešniki i da so potrebni bože pomoči. Koliko jih je, ki den za dnevom delajo krivice, z jezikom ali z dejanjom. Vsi drugi to znajo, samo oni neščejo viditi istine. Koliko jih je, ki so nesramni v govori, v obnašanji, pa vendar, kak težko jim je priznati to. Kak težko jim je spoznati, da so potrebni bože pomoči.

Posvetitev novega pariškega nadškofa. Predzadnje nedeljo je bil posvečen v pariški katedrali Notre Dame msq. Suhard za nadškofa. Mnogo odličnih osebnosti in zastopnikov državnih oblasti se je udeležilo te slovesnosti. Pariški pomožni mgr. Crepin je imel pozdravni nagovor, ki se mu je nato kardinal Suhard lepo zahvalil.

Glavno mesto Združenih držav Severne Amerike Washington bo dobil v najlepši ulici kip Kristusa, ki bo velik 30 metrov. Kip bo izdelan iz zelenega bronza. Stal bo na pročelju narodnega katoliškega doma.

H. D. župnik:

Nekaj o prekmurski družini

1. Zakon se mora sklepati iz pravega nagiba

Le tisti zakon bo srečen in le tista družina bo lepo uspevala, kjer se fant in dekle združita v zakonski zvezi iz čiste, nesebične ljubezni. Če ne iščeta drug v drugem mesenega vživanja. Tudi ne želita, da bi z zakonom našla kakšen dobiček. Ampak oba, fant in dekle želita drug drugega osrečiti, tako da na sebe skoraj ne mislita, naj bo samo ljubljeni srečen, vesel, zadovoljen. Zato morata biti pripravljena tudi na velike žrtve, ki ju v življenju še čakajo. Taka čista ljubezen privede fanta in dekle v srečen zakon in srečno družino. Taka ljubezen pa izvira samo v neusahljivem viru bože ljubezni. Je tako globoka, tako lepa in čista, da skoraj popolnoma izključuje vse druge nagibe.

Tako čisto ljubezen lahko prineseta s seboj v zakon samo nepokvarjen fant in nepokvarjeno dekle. Kdor želi in silil v zakon zato, da bo lahko živel ono skrivnostno telesno zakonsko življenje in misli, da bo ves srečen, ko bo to dosegel, se bridko moti. Sreča zakona ni v mesenem veselju, h kateremu narava mladega človeka tako silil in ki je dovoljeno samo v svetem zakonu. Ne, sreča zakona je v tem, če fant in dekle stopita v skupno življenje iz tako lepe ljubezni, da na mesenost skoraj ne mislita. Kdor na mesenost gradi svojo zakonsko srečo, tisti bo čez nekaj časa zakonskega življenja spoznal, da se je varal. Vsakdanje življenje potrjuje, da je res tako.

Toda kako redki so, ki se na zakon pripravljajo v tako lepi, čisti ljubezni. Da! Zato je pa tudi tako težko najti zakone, ki bi bili zares srečni! Kolikokrat slišimo vzdihovati mlade žene: Oh, ko bi za to vedela prej, se ne bi nikdar poročila.

Redki so sposobni čiste ljubezni. Ko se fant in dekle, bodoča zakonca, prvič srečata samo z očmi, je navadno njih srce še čisto. V to čisto srce pade iskrica čiste ljubezni. In ta iskrica začne tleti, tako da počasi gori vse srce. To je še zmeraj lahko najčistejša ljubezen. Toda ta lepa, neomadeževana ljubezen je v veliki nevarnosti, če se fant in dekle dalje časa med seboj tako poznata in se ne poročita. To znanje postane tekom časa grešno.

V naših krajih je zelo slaba navada, da se mladina prerano začne med seboj prijazno gledati. Znanja se sklepajo kmalu potem, ko zapustijo šolo, ko še dolgo ni mogoče misliti na zakon. Naj tako znanje traja 3 do 5 let, je skoraj gotovo nemogoče, da bi „zaljubljenca“ ostala v dovoljenih mejah ljubezni. Zmeraj bolj se bližata dejanju, ki je dovoljeno samo v posevčni zakonski zvezi. Tukaj skoraj ni izjeme. Človeška narava ima svoje zakone, ki jih je dal Stvarnik in ki človeka vodijo do njegovega cilja, toda

če se človek s temi zakoni začne igrati, ga prej ali slej treščijo ob tla in ga lahko uničijo za vse življenje.

Tekom predolgega znanja se igra čistost in z njo vred tudi prava ljubezen. Čeprav ljudje radi pravijo, da se tako rada imata, da kar norita, da bi se kar pojedla. Ljudje se tu motijo. Več let pred zakonom imeti znanje in pri tem ohraniti čisto ljubezen, je nemogoče, razen če ne živita blizu skupaj, če si samo dopisujeta in se le malokdaj na leto vidita in govorita. Če sta pa oba v eni fari ali celo v eni vasi in se večkrat na mesec sestaneja, je med njima grešno razmerje. In tudi če se pozneje združita v zakonski zvezi, se združita bolj zaradi mesenosti, ki pa sama ni zadosti za zakonsko srečo. Mesenost kmalu pokáže to, kar v resnici je in potem ostane samo zakon brez ljubezni, to je brez sreče, brez zadovoljnosti in tako tudi ni podlage za srečno družino.

V tem oziru se v naših krajih le preveč greši. Ravno zato ker se premradi začnejo spoznavati. Starši navadno vedo, da njihov sin hodi k tej in tej, k njihovi hčerki pa hodi ta in ta dečko. Pa si dostikrat nič ne strijo za to. Da, so celo taki, pred vsem matere, ki so ponosne, če za njeno 15 letno hčerko gleda kakšen postaven fant. Še celo navodila ji dajejo, kako se mora oponašati pred fantom, da ne bo „neopačna“, kako mora rada govoriti z dečki, kako se mora lepo smejati, biti prijazna. Uboga deklica, ki ima tako mater! V teh letih še ne spozna, da je ravno njena mati tista, ki ji pokvari vso življenjsko srečo, ker jo slabo uči. Pa je ravno mati tista, ki bi morala najbolj skrbeti, da bodo njeni otroci imeli lepo bodočnost.

Drugi nepravi nagib za sklepanje zakona je dota (herbija). Take zakone, kjer se sklepajo zaradi dote, navadno spravljajo skupaj drugi, oče, mati, kakšna teta ali botra. Dečko in dekle nimata drug do drugega nikakega veselja, toda zgovorna mati ali kdo drug doseže, da se ta težava premaga, naj se samo posestva združijo. Nevesta joka še takrat, ko jo „spravljajo“. Mladoženca še ni pogledala pošteno v oči, ker pač nima prave volje biti njegova žena. Toda starši tako želijo — zavoljo posestva. Da, posestva se na ta način lahko združijo, toda kaj to pomaga, ko pa srca moža in žene niso združena in nikdar ne bodo. Tak zakon je nesrečen že od svojega početka in postaja od leta do leta neznosnejši. Nazadnje nastane pravi pekkel, vsled katerega prerano zbolil en ali drug dokler ga smrt reši tega strašnega zakonskega jarma. Ali se pa razideta in vsak za sebe hodi svojo novo križevno pot. Kakšna je družina v takem zakonu, kaj trpijo otroci, je nemogoče opisati. Taki slučajji pri nas na žalost niso ravno redki.

(Da je prihodnjé)

Našo neodvisnost in domovino moramo ohraniti

Predzadnje nedeljo sta imela predsednik vlade g. Dragiša Cvetković in vojni minister general Nedič ob priliki letalski slovesnosti v Skoplju značilne rodoljubne govore, ki so imeli odmev tudi v ostali Evropi. Oba sta zlasti naglašala, da ja južna Srbija prepojena s krvjo junakov, ki so ustvarili današnjo državo in da današnji naš rod ne bi zaostajal za predniki, če bi bilo treba braniti to zemljo. Naj navedemo nekaj besed iz govora predsednika vlad g. Cvetkovića.

„Toda še nekaj je, ker razen osebne hrabrosti, razen tehnične opreme, razen tistega, kar more po materialnih žrtvah služiti državni obrambi, še nekaj je, kar je neobhodno potrebno, da bi bila ona učinkovita, silna in odločna. Potrebno je predvsem duhovno zedinjenje naroda. Potrebno je sodelovanje vseh nacionalnih sil. Potrebno je predvsem na znotraj ustvariti popolno konsolidacijo državi, zadovoljnost ves državljanov, zadovoljnost vseh krajev.“

Na tej poti smo storili zelo odločen in velik korak tedaj, ko smo pred poldrugim letom ustvarjali podlagu sporazumu Srbov in Hrvatov za skupno življenje v naši lepi jugoslov-

vanski domovini. Naglasili smo tedaj začetek nove dobe, konsolidacijo vseh naših notranjih razmer v državi. Če smo se za trenutek ustavili in nismo do konca izvedli one velike politike, ki naj bi prinesla popolno ureditev naših notranjih razmer, zadovoljnost vseh državljanov, vseh pokrajin, smo to storili samo za trenutek, ker smo smatrali, da je v današnjih razmerah predvsem treba obvarovati notranji mir, opustiti vsa notranja vprašanja in posvetiti vso skrb temu, da ohranimo to, kar smo si s težko muko pridobili, da ohranimo našo neodvisnost, da ohranimo našo domovino.

Danes moramo predvsem računati na to, da bo narod zadovoljen, država pa trdna in močna. Današnje razmere imperativno zahtevajo, da gospodarske in socialne reforme dajo narodu popolno zadovoljnost. *Upoštevati moramo, da je danes največje in najtrdnjše orožje občutek državljanov, da je na svoji lastni zemlji zadovoljen občutek, da je to njegovo, da mora to varovati in braniti.* Vsem drugim vprašanjem, vsem drugim koristim, vsem drugim željam bomo lahko zadostili, če imamo to, kar je temeljno — svojo domovino.“

Po državi

Prehranjevalni urad naše banovine. Naša banovina je ustanovila svoj „prehranjevalni urad“, ki bo kot samostojna ustanova neposredno podrejena banu. Predseduje ji g. Fran Snoj, bivši minister. Ta prehranjevalni urad je prevzel nalogo, da nakupuje, shranjuje in pravilno porazdeljuje najnujnejše živilske potrebščine. Na vsak način skuša zadostiti življenjskim potrebam šibkejših ljudskih slojev. Morda v kratkem dočakamo tudi uvedbo krat za nekatere proizvode in izdelke.

Nové uredbe. Prešnji teden je vlada napovedala nekatere nove uredbe, s katerimi hoče očistiti naše javno življenje od raznih kvarnih tujih vplivov. Zlasti je važna uredba, s katero bo Judom onemogočeno sodelovati pri javnih prosvetnih delokrogih, kakor so na pr. tiskarska, izdajateljska in knjižna podjetja, potem kino, gledališče in radio. Svojo duhovno kulturo si mora vsak narod sam ustvarjati iz svojih lastnih narodnih virov. Mora uporabiti vsa sredstva, da zavre razkrojvalne strupe v svojem narodu.

Proslava v spomin slovenskega misijonarja, indijanskega škofa Friderika Barage. Zadnje misijonsko nedeljo je bila lepa proslava v spomin škofa Friderika Barage v opernem gledališču v Ljubljani v soboto in nedeljo. Uvodni govor je imel salezijanski duhovnik dr. Andrej Farkaš. Nato sta sledili dve igri „Baragov križev pot“, ki jo je spisal pisatelj Jan Plestenjak in igra „Ob veliki reki“, zgodba iz Baragovega misijonskega življenja, ki jo je napisala s. Darina Končeva. Med igrami so še bile razne deklamacije. Govorila sta še škof dr. Gregorij Rožman in ban dr. Natlačen.

Velikansko pravoslavno cerkev grade v Beogradu. V Beogradu zidajo veličastno pravoslavno cerkev v spomin srbskega prosvetitelja sv. Save. Cerkev bo izredno velika in bo veljala okoli 35 milijonov din. Samo bogato okrasje za to cerkev je veljalo nekaj manj kot 3 milijone. Večino denarja so zbrali pravoslavni verniki. To bo največje pravoslavno svetišče na Balkanu.

Občni zbor ZFO v Ljubljani. Zadnje nedeljo se je vršil v Ljubljani občni zbor Zveze Fant. odsekov, kjer je bil podan pregled velikega dela v preteklem letu, obenem pa sprejet veličastni načrt naše fantovske armade za velike proslave ob priliki polnoletnosti našega mladega kralja za mladinske dneve v letu 1941 in za slovesno poklonitev kralju Petru II. ob prevzemu vladarskih poslov dne 6. sept. Obenem so bili sprejeti tudi sklepi, da se naj prirejajo roditeljski in farni sestanki in da mora vsak član delati za treznost naroda, za posvečenje nedelj in delati proti preklinjanju.

Hrvatska banska oblast odločno nastopa proti pijančevanju. Banska oblast v Zagrebu je odločno nastopila proti pijančevanju in odločila, da morajo biti vse gostilne in lokali, kjer se točijo alkoholne pijače, zaprte najkasneje ob devetih zvečer in sicer v krajih izven sedeža okrajnih načelstev. V krajih s sedežem okrajnih načelstev morajo biti zaprte najkasneje do enajste ure. V gostilnah je tudi prepovedano igrati na karte, kakor sploh vsaka igra za denar. Prepovedano je dati pijačo pijanim ljudem in mladostnikom izpod 16 let starosti. Tem je vstop v gostilne sploh prepovedan, razen v spremstvu staršev.

Za novo sezono prinašamo

RADIOAPARATE

Minerva, Orion, Körting, Sachsenwerk, Hornophon, Mende, Braun, Graetz, z dvoletnim jamstvom. Baterijski aparati so opremljeni z D elektronomi, delujejo brez akumulatorja. * Predvajanje aparatov brezobvezno - ceniki franko.

Dolgoročno odplačilo!

RADIO NEMEC

M. SOBOTA

GLASI

IZ SLOVENSKE KRAJINE

Upokojitev. Sodnik okrož. sodišča v Soboti g. dr. Josip Tombak je bil pred nekaj dnevi upokojen.

Važno za kmetovalce! Ker je bilo letos precej muhasto vreme z dežjem, se je razraslo s siljem precej plevla po naših njivah. Da se v prihodnje plevel zatre, je dalo kmetijsko ministerstvo in banska uprava navodila, kako naj kmetovalci organizirajo čiščenje semenskega žita. "Trajari" za čiščenje so na razpolago pri občini ali kmetijski družbi. Če pa morda občine nimajo, bo odškodnina za uporabo čistilnih strojev morala nositi občina. Tako ima kmetijska šola v Rakičanu dober čistilni stroj na električni pogon. Uporaba tega stroja je vsakemu na razpolago, le uporaba elektrike se vračuna.

Zaradi zaslug za narod ob priliki priklopite Slov. Krajine k Jugoslaviji, je bil odlikovan g. Mihael Kuhar, železniški uradnik v Soboti. Odlikovan je bil z redom Sv. Save V. razreda. Čestitamo!

Še sadike niso varne pred uničevanjem. Na Petanjcih, kjer se ponašajo z velikim, novim mostom čez Muro, je nekdo posekal posestnik g. Mikeševič 125 jesenovih sadik. Mislijo, da je to napravil najbrž en izmed sosedov, češ, da mu ne bi delale preveliko senco.

Aretacija občinskega tajnika. Nedavno so aretirali v Bodoncih občinskega tajnika g. Verena, ker si je kar na svojo roko prilastil 17.000 din občinskega denarja. Razumljivo je, da je to odkritje dvignilo pri občanah veliko prahu in upravičenega razburjenja.

Začasne ukinitve potniškega avtomobilskega prometa na naših cestah. Ker je pomanjkanje bencina občutno, je direktorja pošte in telegrafa v Ljubljani izdala odlok, da se od 21. oktobra naprej začasno ukinejo avtomobilske vožnje tudi po naših cestah. In sicer: Na progi Sobota—Belinci—Lendava je vožnja sploh ukinjena. Na progi Sobota—Rogaševci je ukinjena le zveza ob sredah, petkih in sobotah, ko odhaja iz Rogaševcev ob 13 25^h in pride v Soboto ob 14 30^h, zveza, ko odhaja iz Sobote ob 16^h in pride v Rogaševce ob 17 05^h. Na progi Sobota—Grad je ukinjena zveza ob sredah, petkah in sobotah, ko odhaja od Grada ob 13 32^h in pride v Soboto ob 14 25^h in se vrača iz Sobote ob 16^h in pride k Gradi ob 16 53^h. Iz tega je torej razvidno, da so popoldanske vožnje na omenjenih progah ukinjene, ostale pa so nujne zaradi pošte. Morda dobimo v kratkem večje količine bencina in se potem upostavi nazaj redni promet.

Previden vlomilec. Posesnik Franc Bokan, iz Doliča pri Kuzmi je šel na njive, in ker ni bilo nikogar doma je hišo za sabo zaklenil, ključ pa djal po domači navadi na skrito mesto. Nek tat pa, ki je moral dobro poznati razmere v domači hiši, je poiskal ključ, odprl hišne dveri in vlomil v omaro, odkoder je odnesel okrog 6000 din. Po tem delu je spet zaklenil dveri, ključ pa položil na prejšnje mesto. Zato je precej težavno zasledovanje pretkanega vlomica.

Trgovinska pogodba med Nemčijo in Jugoslavijo

Pretekli teden je bila podpisana trgovinska pogodba med našo državo in Nemčijo, v kateri so bila urejena važna vprašanja glede povišanja tečaja nemške marke in pa kako ustvariti celotni načrt za izmenjavo blaga med našo državo in Nemčijo. Obenem pa so se tudi udrili dobri odnosi med obema državama in ob tej priliki je naš zunanji minister dr. Cincar Markovič dal časnikarjem daljšo izjavo o sodelovanju na političnem in gospodarskem polju med našo državo in Nemčijo in je na koncu dejal: "V današnjem trenutku ima taka pogodba poseben značaj, ki ga moramo vsi pravilno ocenjavati. Za sedaj naj nas ta zadovoljuje, za bodočnost pa pomiruje, zakaj nič ne veže narodov tako, kakor sporazumno gospodarsko sodelovanje. Na tem področju Jugoslavija

Važno za naše sezon. delavce v Nemčiji!

Vsi sezonski in stalni poljedelski delavci, ki so letos, t. j. 1940. na delo v Nemčijo, imajo pravico poslati domov mesečno po 60 RM. Za odpošiljatev mora pravočasno poskrbeti delodajalec sam. Navodila, kako poslati domov odvišne marke, to je ki presežejo mesečnih 60, naj delavci prosijo pismenim putem pri: Amtliche Jugoslawisches Reisebüro PUTNIK A. G., Berlin NW 7, Neue Wilhelmstrasse 12-14.

Zveza poljedelskih delavcev v M. Soboti je zahtevala, da se našim delavcem, ki se bodo v jeseni vračali z dela iz Nemčije zopet dovoli carine prost uvoz raznega blaga, ki ga tam nakupijo za denar, ki ga zaslužijo mesečno več kot pa smejo domov poslati, to je tisti odvišni zasluzek, ki presega 60 RM. Škoda je namreč, da bi naši delavci bili primorani svoj s krvavimi žulji prisluženi denar, ki jim v mesecih, ko delajo v akordu, znaša tudi nad 100 RM., tamkaj brezkoristno zapraviti. Doma imajo dolgove, ki je hočejo odplačati. Ako jim ne bi šlo za odplačilo dolgov, se gotovo ne bi nikoli podajali v tako težko in naporno delo. Pri tem gre torej za dvoje, in sicer:

1. da se delavcem dovoli, da spravijo ves svoj zasluzek v domovino, to je tudi tisti del zasluzka, ki presega dovoljenih mesečnih 60 RM.

2. ako pod 1. navedena pošiljatev zasluzka v domovino bodisi iz katerikoli razlogov ne bo mogoča, naj se jim dovoli carine prost uvoz blaga, ki ga bodo delavci tam nakupili. Ne sme se zgoditi več, da bi naši delavci pred odhodom z dela iz Nemčije morali zopet svoj zasluzek,

Padec z voza. V Odrancih so naložili precej visok voz, pri tem pa je vsled neprevidnosti spodrsnilo Geti Zakovičevi in je tako nesrečno padla, da si je zlomila obe roki. Morala se je zateči v bolnico po pomoč.

Neljube pomote. V zadnji številki našega lista smo objavili nek dogodek iz Dobrovnika, kjer je dotaknjena tudi oseba tamkajšnjega g. zdravnika dr. Oršiča. Ker ne maramo nikomur delati osebne krivice, zato preneljubenost od naše strani popravljamo, ker nimamo nikakega povoda g. doktorja opozarjati na socialni čut. — Istotako je pomotoma zašlo v odbor KTD za Slov. Krajino ime g. Varge Štefana, namesto tega imena je treba vstaviti ime g. Ivana Kolenca, graškega župnika. — Ravnotako se je vsled naglice poročanja v zadnji številki našega lista pod naslovom "Kaj pravite" vrnila pomota, ki jo radi popravljamo. Omenjeni križ na belinskem pokopališču, ki je bil postavljen že pred svetovno vojno, je le prenovljen in z njim tudi madjarski napis nad grobom pokojnega očeta, dočim je sestrino ime le dodano. Potem takem odpade vse tisto, ker je bilo zapisano v našem listu.

Dete se vtopilo. Rajovi v Gomilcaj so vzeli tudi malo 2 leti staro dekličko na njive. Da jo ne bi zeblo, njoj je mati rok v robec zasuljala. Medtem, kda so domači odšli na drugi konec njive, je mala spadnola v kanališ poleg njive, ki je bio skoro pun vode. Čeravno voda ne bila pre-

ki ga ne bodo smeli poslati domov, nalogati v tamkajšnjih bankah, kakor se je to zgodilo prejšnja leta. ZPD. se je tozadevno obrnila na merodajno oblast in zaprosila, da tem upravičnim zahtevam skuša na en ali drug način ugoditi.

Dalje ZPD. opozarja vse svoje člane delavce, da se pri zgoraj omenjenem Putniku v Berlinu pismenim putem informirajo za odpošiljatev v domovino tistih RM., ki so je pred lanskim in lani pustili v raznih bankah v Nemčiji ali pri svojih delodajalcih, kakor tudi tistih, ki so jim bile ob priliki povratka v domovino na poti ali na meji odvzete in zaplenjene. Več delavcev se je namreč javilo v pisarni ZPD. in pokazalo potrdila omejnne oblasti o zaplenjenem denarju. Vsi taki, ki so pri ZPD. prosili za tozadevna pojasnila in intervencije, naj se obrnejo na zgoraj omenjeno pisarno Putnika v Berlinu ter skušajo svoj tamkaj ostavljen denar spraviti domov. Vse tiste delavce, ki so bili v Nemčiji in se zdaj nahajajo doma, a so pred 31. decembrom 1939. leta pustili svoj zasluzek na zgoraj opisani način v Nemčiji, ZPD. prosi, da se takoj prijavijo v njeni pisarni, ki bo za iste intervenirala in poslala potrebne podatke na merodajno mesto.

ZPD. svetuje vsem tistim delavcem, ki so letos iz Francije prišli prek v Nemčijo in tam stopili v delo pri gradnjah cest in drugih stavbinskih podjetjih, da se glede odpošiljanja svojega zasluzka v domovino obrnejo na najbližjo Dewisenstelle in tam prosijo potrebno dovoljenje.

Iz pisarne ZPD. v M. Soboti.

globoka, si je dete z zvezanimi rokami nej moglo pomagati i se je prle, kak so prišli stariše nazaj k kanališi, vtopilo. Nesrečnim starišom naše sozaljel
Prosvedno delo se je začelo. Minulo nedeljo je prosvedno društvo na Tišini priredilo lepo igro "Pot v novo življenje". Igra je pod spretnim vodstvom domačega kaplana g. Gutmana v vsakem ozirju dobro uspela, o čemer je svedočila nabito polna šolska dvorana.

Proda se dobro ohranjena trgovinska oprema
Več zvedite v tiskarni Balkánji v Dol. Lendavi

Amerikancom na znanje. Sprejeli smo od Jugoslov. kreditnoga zavoda a. d. Beograd Din. 150, šteri penez je poslan iz New-Yorka od Aleksander Kremer et Co. Inc. Prosimo naše izseljence, naj nam javijo, što i v kakši namen nam je poslao te peneze.

Za novomešni dar g. Cigana Ivana so darovali v Din. sledeči: N. N. 5, N. N. 100, Škaper Treza, Dolič 10 din. Pri našem uredništvu je zbrano i na Rakovnik poslano 583 din. V Gančanih je nabrano po agitaciji šol. uprav. g. Casar Vinka 4.202 din. S toga je boter Žalik Andrej darüvao 1000, domači 500, Žalik Jožef 200, Žizek Julijana 150, Jerebic Marija 50, Seči Marija 50, Grlec Mica 10, Hajduk Orša 5, zrnja je nabranoga 548 kg. i odano za 1644 din, Lipičova družina je darüvala 400 na križ. S toga Lipič Štefan poslao na Rakovnik 150, na naše uredništvo pa 250. Rodbina je vsega vküper dala 1965, drugi so pa dali 523. Vsega vküper je darüvano doma i v Črensovcih 4890 din. S toga je küpleno: 1. čisto srebrni kelih, dvakrat v ognji pozlačen i trikrat galviran za 3500 din, kelih vaga ¾ kile; 2. križ; 3. cerkvena robača; 4. štolá in 5. priprava za previdenje betežnikov.

Dolgorprstneži. V črensovski fari imajo nekateri ljudje tako dolge prste, da ponóči segajo celo v farovski kurnik. Najbrž bi prsti zavili kakemu tolstemu puranu vrat, če ne bi to preprečilo čuječe župnikovo oko.

Obisk strokovnih učiteljev. V nedeljo 27. t. m. bodo obiskali našo Krajino učitelji iz Maribora, ki so tam na strokovnem tečaju za kmečko nadaljevalne šole. Ogleдали si bodo kme-

tijstvo šolo v Rakičanu ter tovarno mesnih izdelkov v Soboti. Učitelji so iz vseh krajev Slovenije in je med njimi mnogo takih, ki bodo prvič prišli v naše kraje. Gospodom učiteljem želimo, da odnesejo od nas najboljše vtise. V pondeljek popoldne se bodo vrnil zopet nazaj na svoja službena mesta. Dobrodošli!

Smrt zvestega naročnika naših listov. Zvesti in dolgoletni naročnik naših domačih listov Červek Ferdinánd, kovač iz Nemčavcev, je dne 13. oktobra mirno v Gospodu zaspal. Vernemu očetu, ki ima zaradi siromaštva otroke raztepane po svetu, naj bo Bog bogati plačnik!

Ukinjeni vaki na progi Ormož—M. Sobota. Žel. ravnateljstvo v Ljubljani objavlja, da bo začeti z 28. oktobrom 1940. dalje ukinjen na progi Ormož—M. Sobota potniški vlak, ki odhaja iz Ormoža ob 10 11^h in pride v M. Soboto ob 11 39^h; ravno tako potniški vlak, ki odhaja iz M. Sobote ob 10 22^h in pride v Ormož ob 12 09^h. Na progi Lendava—Čakovec ostane nespremenjeno. Pač pa sta ukinjena vlaka, ki odhajata iz Čakovca proti Mariboru ob 12 10^h in 19 34^h in vlaka, ki pride v Čakovec ob 10 34^h in 23 15^h.

"Je pa davi slanica pala..." Pretekli teden je pritisnil po naših krajih mraz in slana je pobelila vrtove in travnike. Občutne škode sicer ni napravila, prezgodnja pa je le. Tudi gosta megla, ki se trdovratno drži notri do poldneva, še nam ne gre v račune.

Koledarček Kmečke zveze za 1. 1941 je dotiskan. Čeprav so se od lani vse cene, posebno pa še tiskarske, občutno zvišale in vknjigarnah, — Za koledar, ki vsebuje najpotrebnejše podatke in nasvete za vse stroke kmečkega gospodarstva in je vezan v fino platno, opremljen z ličnim svinčnikom in listnico ter 80 stranmi prostora za gospodarske zapiske, je ta cena gotovo izredno nizka ter omogoča nabavo tega nepogrešljivega gospodarskega priročnika vsakemu, tudi najmanjšemu kmečkemu gospodarju. Najboljši dokaz za vrednost tega koledarja je dejstvo, da ga vsako leto zmanjka že pred novim letom. — Naročila naslavljajte na Kmečko zvezo v Ljubljani, Tyrševa cesta 38.

UPRAVA LISTA "ORAC", sporoča vsem naročnikom, da bo 11. (novemberska) številka "Oraca" poslana izključno samo onim, za katere je pri upravi vknjiženo plačilo naročnine. Ostali naročniki prejmejo 11. in 12. številko — v kolikor bo na razpolago — šele, ko bo uprava prejela od njih naročnine, oziroma dokazilo o poravnani naročnini za 1. 1940.

Po svetu

Besede sv. očeta. V Rimu je sv. oče sprejel na tisoče ženske mladine. Ob tej priliki je Pij XII. imel daljši nagovor o nalogah katoliške mladine v sedanjih časih. "Sedanjost" — je naglasil sv. oče, — je čas razdejanj. Prav zato je pa sedanjost čas velikih naporov in dela, ki se mora vršiti v Kristusovi ljubezni za domovino in sočloveka. Če svet noče zdrkniti v senco smrti, potem si mora prizadevati, da se bo ponovno dvignil iz ruševin. Zato je tudi za tebe, katoliška mladina, prišla ura sodelovanja. Kako lepo delovno polje leži pred tabo! Delala boš na to, da bo človeška družba zgrajena na krščanski podlagi, pripomogla evangeliju in npravnosti zopet do časti in spoštovanja, prenovila družine, kjer bo zakonu zopet dana dostojanstvo svetstva in bo vest izostrila novoporočencem njihove dolžnosti in odgovornosti.

Angleži o civilnih žrtvah. Angleško ministerstvo objavlja številke civilnih žrtv v mesecu septembru in je bilo 6954 smrtnih žrtv, 10.615 pa težko ranjenih. Število odraslih žrtv znaša 3077 mrtvih in 5309 težko ranjenih. Žensk je 3138 mrtvih in 5409 hudo ranjenih. Otrok, starih izpod 14 let 694 mrtvih in 755 težko ranjenih.

Kaj menijo Sovjeti o angleškem letalstvu. Moskovski radio pravi o angleškem letalstvu, da napadi na Nemčijo postajajo vedno večji po svojem obsegu, čeravno morajo angleški bombardniki preleteti tja in nazaj 2000 km. Prav tako pravi, da nemški napadi na angleška pristanišča niso imeli zaželjenega uspeha, ker se angleško brodoglje še nahaja v svojih pristaniščih.

Izredni napori letalca v bojnem letalu

Letalec sedi sklonjen in napet na svojem sedežu. V rokah ima krmilo, pogled mu je uprt naprej, na ušesih ima slušalke, diha s kisikovo masko, na velikem pretikalniku pred seboj ima polno ur, tabel in drugih mer: višinskih mer, naprav, ki kažejo brzino letala, muh za strojnico, mere za bencinske rezerve, za naklonjenost k zemlji, za lego v zraku, za zunanjo toplo, za gostoto zraka, za moč in smer vetra, za vlago v zraku, za število prevoženih kilometrov itd. Ves pretikalnik je natrpan s tabelami in kazalci. Vse to vodi, opazuje in nadzoruje sključen mož ob krmilu. Za njim sedi v neke vrste vrtljivem stolpu drugi mož z drugimi nalogami. On je obdan s strojniciami in bistro opazuje okolico. Ničesar ne sme prezreti. Majhna nepazljivost ali zamuda lahko obema prinese smrt. V večjih bombnih letalih se nahajajo še trije vojaki. Pri izvidnih letalih je na strelčevem mestu fotograf.

Ti možje so pravi moderni junaki, vitezi neba, možje, ki morajo imeti vse lastnosti dobrega vojaka, pustolovca in športnika: pogum; hladnokrvnost, prisotnost duha, tveganje, tehnično znanje, vzdržnost in odporost pri letalcu ne smeta imeti meja. Kje so sploh postavljeni meje letalcovim sposobnostim v modernem bombniku? — Pripetilo se je že večkrat s sedanji vojni, da se je letalec onemogel in izčrpan zgrudil po povratku iz težavnega poleta. Res je to le izjema, toda poudariti je treba, da si človek težko predstavlja, kako utrudljivi in živčno napeti so večerni polet nad sovražnikom. Letalec, ki se dvigne na lovskem letalu, da bi pregledal sovražni letalski napad in ki se lahko čez pol ure po dobro opravljeni nalogi zopet spusti na zemljo, seveda ne napenja toliko svoje živce in že se zdrži. Popolnoma druga je n. pr. pri angleških letalcih, ki v dolgih, več ur trajajočih nočnih poletih tam nekje iz zahodne Anglije prihajajo na celino v popolni temi ter v veliki višini iščejo industrijske ter prometne cilje. Ko odvržejo svoje breme v oblikah težkih bomb, se morajo vračati skozi zaporni ogenj odličnega nemškega protiletalskega topništva in zasledovani od njihovih izvrstnih lovcev. Lovci, ki se dvigajo samo za patrolni polet ali za kratko protiletalsko obrambo pred sovražnikom, lahko vsak dan opravljajo

ZALAR MARIJA: Gospodinja pripravljala bolniku dietično neslano hrano

Domače dišave Najbolj poznana dišava je peteršilj. V vsako zelenjavo ga bolniku nareži, a v kuhano tik pred obedom, da bo hrana po peteršilju dišala in bo lepo zelenje v drobcih delalo apetit. — Druga zelena dišava je zeleni ali sladki janež, to je listje od janeža. To lahko mešaš s peteršilom v prikuhe Dilje (Dill) je fin za omake. Pehtran daš med sir, pa tudi na rezance, na ocvrte jajce. Majaron v krompirjevo juho. Česenj k mesu, v špinačo, v sir za na kruh, če ni preveč težek za bolnika. Timijan, borber, meta, melisa, bazilikum, korjander, estragon, boreč (Gurkenkraut), rutica drobnjak, hren, šalote, korenje, kumina, zajbelj, rožmarin, kislica, to so naše domače vrtnice začimbe. Kako jih uporabljamo, o tem pozneje po navodilu za razna jedila. Imamo še znane začimbe iz rastištev, ki jih dnevno uporabljamo pri bolniški hrani, te so: dober domač jesih, citrona s sokom ali lupinico, istotako pomaranča, ki je za bolnika neizmerne vrednosti, paradiznik, ki naj bo povsod, kjer le mogoče. Jabolko za kompot ali čaj od lupine, ali pečeno. Sveže grozdje v malih merah Najvažnejšo vlogo pri neslani hrani ima sladkor. Če ni slano, naj bo sladko. Tudi par kapljic finega dišečega vina sme služiti kot začimba.

Kislo zelje za bolnika z neslano hrano. Bolnik si zaželi kislega zelja. Pripravi mu ga z okslanjem citrone. Zreži zelje kot le moreš

svojo službo, ne da bi imelo to kake posledice na njegovih živcih in zdravju. Drugače pa je z onimi letalci, ki hodijo v velikih bombnikih za dolge polete nad sovražno ozemlje bodisi na eno ali drugo stran. Ti poleti se vrše večinoma še ponoči, kar zahteva podvojeno pazljivost, čuječnost in živčno napetost. Ti letalci lahko opravljajo svojo nalogo največ dvakrat na teden. Poveljnik, ki bi jih večkrat posljal na tako težko službo, bi jih predčasno izčrpal in kmalu onesposobil za nadaljnjo službo pri letalstvu. Znano je, da nekateri letalski poveljniki nudijo svojim letalcem v prostih dneh čim več razvedrila: dovoljujejo jim obisk kina, prirejajo zabavne večere, družabne prireditve, da se jim živci malo odpočijejo in zadobijo čim prej staro ravnotežje. Če je letalec tako zavarovan pred preobremenitvami, lahko več let odlično služi letalskim silam.

Pošta

„Mura“ M. Sobota. Lani ste višek izročili za oglase tombole kak podporo, zato je s 30 Din. plačana samo letošnja naročnina. — Ing. B. N. Ljubljana. Glede naročnine drž, kaj ste pisali. Za letos vse plačano.

2 dijaka

sprejme na hrano in stanovanje KOLOŠA JANEZ, M. Sobota, Cvetna ul. 5.

v drobne rezance. Vmes nareži citrono v rezinah, olupke pa ali drobnó zreži ali pa tanko olupci in daj vmes. Brinja vzemi po okusu, tako tudi nekaj drobcev rdeče paprike in nekoliko kumine. Vmes nareži tudi par kislih jabolok, če imaš malo soka od grozda, ter vse to premešaj in napolni v mal lesen sodček ali zelo dobro glaziran lonc. Polij z prevrelo ohlajeno vodo, a naj bo še mlačna do 37°. Dobro pa še preje zelje stisni v sodčku ali v loncu, da zrak ne dohaja med zelje. Pokrij s platneno rutico, daj gor kamen, da zelje obteži in imej 5 do 8 dni na toplem. Ko popije krop, dolij zopet krop. Je fino, a ne drži dolgo, zato delaj le male porcije. — Med sveže praženo zelje pa daj kislih jabolčnih krihjev in mnogo paradiznika, kumino in sladkor. Sploh jabolka spada v praženo zelje, a le malo.

Pečena jabolka v službi neslane hrane. Jabolko mehko speci, pretlači skozi sito, očukraj in pripravi z začimbo, katero bolnik najbolj ljubi ali ta dan želi. Vmes zmešaj lahko sok raznih ali katerikoli sadežev. To jabolčno peno daj kot prilogo k neslanemu krompirju, rižu, kuhanemu, pasiranemu kostanju, pasiranemu fižolu ali bobu ali grahu. Če pa iz fižola delaš zaroščano juho, daj vmes kislih jabolok, to se lahko potem neslano vživa. Kot začimbo vzemi citronin sok. V lečo daj tudi kisla jabolka. Služijo kot fina začimba.

Su 74. 17/39-105

Razglas

Za kritje škode, prizadete po poneverbah Friedricha Štefana, je g. minister za pravosodje z odlokom z dne 28. septembra 1940 št. 83.684 priznal znesek Din 813.138/76, to je svoto glasom sodbe okrožnega sodišča v M. Soboti z dne 29. januarja 1940 Kzp 112/39-243 poneverjenih glavnice z obrestmi. Ministrstvo je podvzelo korače, da se tudi kredit, potreben za izplačilo te odškodnine čimprej otvori in stavi na razpolago okrajnemu sodišču v M. Soboti.

Ker je odškodnina za vse poneverjene zneske priznana stranke nimajo nobenega razloga več za vlaganje tožb.

Sodišče bo upravičenim strankam začelo izplačevati pripadajoče jim zneske uradoma, čim prej potrebo gotovino.

Predsedništvo okrož. sodišča v M. Soboti, dne 11. oktobra 1940

Sodarska pomočnika (pintarja)

sprejem pri dobri plači, prosti hrani, stanovanju in perilu

Fran Repič, sodar, Ljubljana, Trnovo

— NASTOP TAKOJ —

Sen zvezdne noči.

Tako krasno je zdaj nebo posuto z milijon kresnic, po njem sprehaja se oko, po njem razliva se moj klic.

Srce je kakor nežni vrt z najlepšim cvetjem zasajen, je kakor dragoceni prt, saj je ljubezen v njem.

Odprl se je nebeški raj očem vsekar otožnim in v mojem srcu je zdaj maj z vrtičkom rožnim.

Izlij mogočno se nebo v trpeče mi srce, da z zvezdami živelo bo, dokler ne bom utrip zemlje.

Krampač Ivan.

CENE

živine in kmet. pridelkov v okraju Sobota.

Biki I. vrste 7—8 din, II. 6—650 din, III. 5—6 din, telice I. vrste 650—750 din, II. 6—7 din, krave I. vrste 5—550 din, II 450 do 5 din, III. 4—450 din, teleta I. vrste 7—8 din, II. 6—7 din, prašiči pršutarji 12—13 din za 1 kg žive teže. — Goveje meso I. vrste prednji del 14 din, zadnji del 16 din, goveje meso II. vrste prednji del 12 din, zadnji del 14 din, svinjina 15—17 din, slanina 25 din, svinjska mast 25 din, čisti med 20—22 din, goveje surove kože 14 din, telečje surove kože 20—22 din za 1 kg. — Pšenica 300 din, ječmen 280—300 din, rž 300—330 din, oves 300 din, koruza 300—400 din, fižol 400—500 din, krompir 130—160 din, seno 60—70 din, slama 35—40 din, jabolka I. vrste 400 din, II. vrste 350 din, pšenična moka 400—750 din za 100 kg. — Trda drva 170 din za kub m., jajca 1 din za komad, mleko 2 din za liter, surovo maslo 32 din za kilogram.

PENEZ

London 1 funt 176—179 Din Newyork 100 dol. 4425—4485 Nemška marka 14/70—14/90

ZA RAZVEDRILO

Naša deca.

Neki vdovec, ki je imel petero otrok, se je ponovno oženil z vdovo, ki je istotako imela petero otrok iz prvega zakona. Čez nekoliko let sta dobila v tem zakonu še novih pet, tako da sta imela sedaj petnajst otrok. Nekega dne pa pridrvi žena v sobo svojega moža in vreči:

„Ivan, Ivan, hiti, da vidiš, kako tvoja deca in moja deca tepejo našo deco.“

Nemogoče.

Sodnik: „Saj sem ti že neštokrat rekel, da se ne smeš dotikati tujih stvari.“

Cigan: „To je nemogoče, gospod sodnik, za mene je vse — tuje!“

MATIJA MALEŠIČ:

K r u h

POVEST SLOVENSKE KRAJINE

Beseda je na jeziku, misel je v glavi: le kako je to mogoče? Sukičev Ivan? Naslada je pomisliti: Čakaj stari Sukič, tako ti Ritoper poplača vso tvojo odurnost in sovraštvo! Palirjeve oči se pasejo z zadovoljstvom na krepki postavi, na utrjenih mišicah, na neizrabljeni moči Sukičevega Ivana. „Da bi šel...“ vpraša, ko da ne more verjeti ali pa da sploh kaj reče in ne pokaže preočito svojega veselja.

„Pojdem, če pojde Ilonka!“

„Ti si mi fant! Vse kaj drugega ko tvoj oče!“ Ritoper skoči izza mize in seže Ivanu v roko. „Sedi!“ Ponudi mu stol, postavi na mizo pol litra vina, natoči kupici in trči z njim. „Fant si, Ivan! Ilonka mora biti ponosna na takega fanta! Piji!“

Trtelje poglavje

Ritoper je darežljiv in prijazen

„Saj ni Ritoper tak ko govore o njem!“ pomisli Andraž, ko vrti kupico vina med rokami in nataka materi. Skoro se bojijo, da ne bi preveč popil. „Ni zastoj niti kapljica, ki jo popijemo,“ misli Mikloš Horvat, Gazv stric in si nataka, nataka in pije.

Tesna Ritoperjeva gostilniška soba je polna ljudi.

Časar, bivši orožnik, piše pogodbo.

Ritoper se preriva med ljudmi, odhaja iz sobe s praznimi litri, prihaja s polnimi in sili ljudi piti. In ne reče ničesar, če ponudi delavec, ki se mu zapiše, svoji ženi kupico vina ali kos kruha. Darežljiv in postrežljiv je Ritoper in prijazen na vse strani. Ne šteje litrov, ne šteje hlebcev belega kruha, ki jih nosi Lina na mizo.

Pri mizi ob peči sede radovedneži, ki se jim ni treba zapisati Ritoperju. Tem šteje Ritoper litre, Lina jim ne nosi hlebcev kruha. Njihove skrinje niso prazne, pri Ritoperju ne jedo kruha, pit so prišli, da napasejo radovednost.

Sukičev Ivan pojde z Ritoperjem! Ne iz potrebe! Saj se oče lahko meri s samim Ritoperjem! Geza pojde! Za kuharja! Le kdo je pripravil gospoda Gezo do tega? Pa ne Lina, okoli katere se smučje?

„Kaj ne pojde Veren s teboj?“ vpraša Sotlička Ritoperja.

Ko na žerjavici je Ritoper. Vê, da se mu izmuzne Sukičev Ivan, Andraž in Ilonka, če ne pride Veren k pogodbi. Andraž, mladi hrast! Ivan, neizrabljena sila! Sukičev sin! Veren, delavec, ki postori za tri! „Kaj vem, kje se mudi toliko časa!“ Malomarna je Ritoperjeva beseda in na videz brezskrbna.

„Podlesnik je bil danes pri njem! S Podlesnikom pojde!“ reče nekdo pri mizi ob peči.

Ritoper ga presliši.

„Pojdiva, Ilonka! Če ne gre Veren, te ne pustim!“

Ivan hvaležno pogleda Šiftarko. Ritoperju ne uide ta pogled.

„Andraž, ne pojdeš z Ritoperjem! Ako že ni drugače — s Podlesnikom! Kjer Veren, tam ti!“

„Saj pride Veren!“ Ritoperju je vroče. Od drobnih iz sobe in steče proti Verenovi bajti.

Veren stoji na pragu.

„Pogodbo pišemo! Zakaj te ni?“

„Kaj ne moreš brez mene?“

„Ali si čuden! Pomisli vendar: po deset kil pšenice na mesec ti dam več ko drugim!“

„Koliko jim pa daš?“

„Po petindvajset kil pšenice in po petindvajset kil rži na mesec! Julij ne šteje! Za julij dobi vsak posebno plačo: tristo kil pšenice, tristopetdeset kil rži, sto kil ječmena, sto kil ovsa! Vse natančno napišemo v pogodbo!“

Veren na tihem računa.

„Tak pojdi k pogodbi!“ Ritoper ga vleče za rokav.

„Podlesnik je bil pri meni...“

„Veren! Pri tehtanju v jeseni bom zatislil oko!“

„V svojo korist!“

„V tvojo! Pljuni mi v obraz, če ne!“

„Pa napišeš vse v pogodbo?“

„Pojdi, pomeniva se po poti! Vidiš, težko je to! Če dam tebi, bo hotel Horvat tudi imeti! In vsi drugi!“

Veren obstane. „Ne vpišeš v pogodbo, da mi daš za vsak mesec po petindvajset kil pšenice in po petindvajset kil rži? Za julij pa tristodeset kil pšenice in drugo kakor drugim?“

„Pomeniva se, kako napraviva. Vsi bodo hoteli imeti, če napišem tebi! Na besedo — vse obljubljenosti ti navržem! Pljuni mi v obraz, če ti ne navržem šestdeset kil pšenice.“

„Ne boš, Ritoper! Preslepil si me že tolikokrat, da ti ne verjamem več! Ali vpiševa vse do zadnjega zrna v pogodbo — ali pojdem s Podlesnikom!“

„Rekel sem že, da mi pljuni v obraz...“

„Pljunil bi ti lahko tudi lansko leto.“

„Štefan!“

„Vpišeš vse, kar si obljubil?“

„Zatreš me! Vsi bodo zahtevali več. Pomisli, koliko to znese. Iz svojega ne morem dajati, nekaj moram zaslužiti.“

„Vpišeš ali ne?“ Veren se obrača proti svojemu domu.

Ritoper menca okoli njega ko po trnju in ga ulovi za rokav. Vidi, da stoji na pragu njegove gostilne Sukičev Ivan, ko da se pripravlja k odhodu.

„Pojdi z menoj, Štefan, pojdi z menoj! Nekako se že pogodiva. Pa napraviva posebno pogodbo, da ne bodo drugi vedeli in sitnariili.“

Veren korači z njim.

„Vedno sem ti pri roki, kadar kaj rabiš. Vedno sem ti pomagal, kadar si česa prosil. Pa bi hodil z drugim? Zame bi bila sramota, da greš s Podlesnikom ali Kucharjem. Tudi zate bi ne bilo koristno, da greš z drugim. Ko si z doma, ima žena najbližjo pomoč pri meni.“

Ivan se jima umakne s praga in ne pogleda preprijazno Verena.

„Veren, Veren!“ Roke grabijo po kupicah, od vseh strani ponujajo Verenu piti.

„Bala sem se, da ne prideš. Ilonke ne pustim brez tebe.“ Šiftarka je vsa vesela in mu nudi kupico.

„Saj popaziš na Andraž. Neizkušen je še.“

Sotlička ponuja Verenu sedež poleg sebe in se vživlja v misel, da pojde Andraž.

(V drugo naprej)